

УДК 02:[004.774.6 BLOG:316.772.4

I.I. Makeeva

Дніпропетровський національний університет

Наукова бібліотека

БІБЛІОТЕЧНИЙ БЛОГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ

У статті розглядаються бібліотечні блоги, як нові послуги, які з'являються в результаті активного використання цифрових технологій і Інтернету.

В статье рассматриваются библиотечные блоги, как новые услуги, которые появляются в результате активного использования цифровых технологий и Интернета.

In the article library blogs as the new services which have been appeared as a result of the active use of the digital technologies and the Internet are considered.

Ключові слова: бібліотечний блог, сфера блогів, соціальні мережі, віртуальна комунікація.

Ключевые слова: библиотечный блог, сфера блогов, социальные сети, виртуальная коммуникация.

Key words: library blog, sphere of blogs, social nets, virtual communication.

Бібліотека в сучасних умовах змушена переглядати свої пріоритети, змінювати соціальні функції. Впровадження комп'ютерних технологій, надання доступу до електронних носіїв, використання Інтернету призвело до певних змін в обслуговуванні користувачів.

Діяльність сучасних бібліотек ВНЗ спрямована на задоволення різнобічних інформаційних потреб своїх користувачів. Постійно з'являються нові інформаційні продукти та послуги, за допомогою яких виконуються завдання, поставлені користувачами перед бібліотекою. Інновації в них найчастіше стосуються створення та використання Інтернет-ресурсів, причому на якісно новому рівні, який отримав назву «Бібліотека 2.0».

Бібліотекарі докладають значних зусиль, щоб інформувати користувачів про ресурси, програми і послуги своєї бібліотеки. Новими можливостями для бібліотечних фахівців відкрились блоги, які в українському інформаційному просторі набули великої популярності.

Блог (англ. *blog*) скорочення від «веб лог» (англ. *web log*, «мережевий журнал чи щоденник подій») – це веб-сайт, наповнений текстами та мультимедійною інформацією, де у зворотному хронологічному порядку публікуються короткі записи, які називають постами [1].

За версією газети «Вашингтон профайл» (англ. Washington Profile), першим блогом вважають сторінку Тіма Бернса-Лі, де він, починаючи з 1992 року, публікував новини. Широке використання блогів розпочалося з 1996 року [1].

Термін «веблог» був вперше вжитий програмістом Джорном Баргером 17 грудня 1997-го року. Так він назвав перелік посилань, автоматично згенерованих сайтом Robot Wisdom, що накопичував усі інтернет-сторінки, на які заходив Джорн. Таким чином, перший блог був своєрідним збірником посилань [5].

Коротку форму терміну «блог» (*blog*) вперше вжив Пітер Мерхольц у квітні 1999 року. Він жартома у сайдбарі власного блогу Peterme.com «роз'єднав» термін Джорна Баргера «weblog» на два слова «we blog», що можна перекласти як «ми ведемо блог» [5].

Через дуже короткий період Еван Вільямс (один із засновників сервісу Blogger.com) використовував слово «блог» у двох значеннях – як іменник та дієслово. «To blog» – означало «вести блог». Саме Еван, до речі, вперше використав слово блогер (*blogger*), маючи на увазі людину, яка є автором блога. Не дивно, що йому вдалося легко зареєструвати доволі рідкісний домен у зоні com – blogger.com. У серпні 1999 року Еван Вільямс заснував ІТ-компанію

«Pura Labs», головним продуктом якої і стала відома зараз платформа Blogger. Це була перша безкоштовна блогова служба для створення та управління блогами [5].

Надзвичайна популярність блогів зумовлена двома головними обставинами: по-перше, публікувати інформацію в Інтернеті за допомогою блогів досить легко; по-друге – це миттєва доступність опублікованої інформації в Інтернеті.

Бібліотечний блог для сучасної бібліотеки – це:

- майданчик для користувачів (читачів), залучених з соціальних мереж, більшість з яких лояльні саме до блогів, а не до офіційних бібліотечних сайтів;

- використання інструментів і методів комунікації в Інтернеті, які не є традиційними для сайтів бібліотек, але оптимально підходять під формат блогу бібліотеки;

- створення корпоративного ресурсу з достатньою кількістю тематичного контенту (який регулярно додається), оптимізованого під пошукові системи, що дозволяє постійно залучати цільову аудиторію та привертати її увагу до бібліотеки;

- побудова емоційного зв'язку з користувачем (читачем) завдяки особистісному аспекту інформації, яка публікується авторами блогів, про життя бібліотеки та бібліотечну справу;

- донесення до аудиторії офіційної позиції бібліотеки в неофіційному вигляді;

- тестування нових ідей [4].

Класифікувати бібліотечні блоги можна за наступними ознаками:

- 1) за типом бібліотек: шкільні, вузівські, публічні, наукові;

- 2) за належністю: авторські, офіційні блоги при бібліотеках;

- 3) за стилем оформлення: текстові, фот облоги, відеоблоги.

Візитною карткою бібліотеки в Інтернеті є сайт. Блог може стати доповненням до сайту, створити і вести його можуть самі бібліотекарі, навіть не дуже «продвинуті». Для невеликої бібліотеки блог може слугувати заміною сайту. На відміну від сайту, блогів може бути декілька, головне – визначити навіщо їх створювати і для кого. Можливо, це буде тематичний блог, чи блог-проект, чи щось інше [3].

Книгозбірні можуть використовувати блоги для досягнення багатьох цілей. Найбільш очевидне їх застосування – поширення бібліотечних новин, які необхідно постійно оновлювати, витрачаючи на це мінімум часу й зусиль. Для бібліотекарів блог дає зовсім нові можливості організації професійного та особистого простору [2].

Блог може стати джерелом інформації про різні бібліотечні події й програми. Він допоможе винести ці відомості за межі сайту своєї бібліотеки. Нові повідомлення з блогів передаються за допомогою технології RSS (Really Simple Syndication), яка дає користувачеві можливість отримати інформацію про оновлення на різних Інтернет-ресурсах, зокрема блогах, у вигляді короткого опису. Сформувавши стрічку RSS, користувач може отримати потік оперативної інформації з усіх тем, що його цікавлять, таким чином, бути в курсі нових повідомлень [2].

Блог повинен бути ефективним інструментом для завоювання Інтернет-аудиторії, що складається з користувачів покоління next, для якого одержання інформації й спілкування в мережі стало невід’ємною частиною соціального життя. Блог є звичним для них засобом спілкування, адже юні користувачі в переносному значенні «живуть у мережі». Учасники блогів можуть легко відвідати електронні бібліотеки, сайти з рекомендаційною бібліографією, прочитати новини у бібліотеках, залишити свій коментар до певної теми або прочитати думку інших [2].

Одні бібліотечні блоги ведуться для читачів, інші – для бібліотекарів. Іноді, через недостатню обізнаність у призначенні блогів, або через невизначену мету, бібліотекарям не вдається визначити свою аудиторію, і блог перетворюється на дошку оголошень та повідомлень. Якщо бібліотекар зможе чітко визначити завдання, проблематику і аудиторію, його блог матиме постійних відвідувачів та шанувальників.

Серед читачів бібліотечних блогів найбільшу частку становлять бібліотекарі, які обговорюють фахові питання. Також блог стане корисним для учнів і молодших, і старших класів (залежно від тематики блогу). Частенько заглядають і вчителі в пошуках нових ідей. А іноді бібліотечний блог може стати цікавим для простих відвідувачів, які, випадково завітавши на вашу сторінку, знайдуть для себе корисну тему. Читачі можуть виражати свою думку, дискутувати, погоджуватись з думками інших учасників, а також знайти однодумців, нових друзів – безліч можливостей дає блог своїм читачам.

Блогерська діяльність українських бібліотекарів розвивається. Незважаючи на те, що американська мережа в числі бібліотечних блогів залишаються попереду, все ж таки в Україні створені та успішно функціонують авторитетні ресурси, серед них ті, що підтримує Українська бібліотечна асоціація (<http://libinnovate.wordpress.com>). Цікавими та оригінальними за контентом є блоги обласних універсальних наукових бібліотек, центральних книгозбірень, які присвячені бібліотечній тематиці та технологіям. Їх авторами є досвідчені спеціалісти або бібліотечні спільноти [4].

Точна інформація стосовно кількості бібліотечних блогів в Україні на разі відсутня. За даними порталу «Бібліоміст», на сьогоднішній день налічується майже 200 блогів, блог «Миры библиотек» наводить перелік із 52 бібліотечних блогів з України, які частково, або повністю ведуться російською мовою та 250 україномовних бібліотечних блогів [5].

Серед виявлених нами на кінець серпня 2016 р. бібліотечних блогів України є як авторські («Могилянська бібліотекарка», «Пан бібліотекар», «Бібліотечний гопак» та ін.), так і корпоративні (блоги бібліотек, їхніх об'єднань, відділів — «Блог Кіровоградської ОУНБ», «Юношеские библиотеки Украины» та ін.). Треба сказати, що в коментарях до одного з постів у блозі «Пан бібліотекар» обговорювалося питання, які блоги можна вважати бібліотечними, чи є авторський блог бібліотекаря бібліотечним блогом, чи таким є лише корпоративний.

Авторський блог «Могилянська Бібліотекарка» <http://kmalibrary.blogspot.com/> – висвітлює цікавинки зі світу бібліотек та бібліотечних технологій, ресурсів, сервісів, ідей (автор Тетяна Ярошенко, на той час директор наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія», зараз віце-президент з наукової роботи та інформатизації НаУКМА) [6].

Завдяки блогам через коментарі бібліотекарі мали б можливість зворотного зв'язку з читачами, однак, як показує дослідження, обидві сторони не прагнуть її використовувати. Зважаючи на це, можна було б погодитися з думкою одного з коментаторів до згаданого повідомлення у блозі «Пан бібліотекар», що «блоги бібліотек як спроба залучення користувачів-прихильників (бодай віртуальних) неефективні», проте приклад блогу «Библиотека города N» показує протилежне. Він постійно оновлюється, пости коментуються дітьми та їхніми батьками, бібліотекарі оперативно відповідають на коментарі [4].

Підсумовуючи, зазначимо – не дивлячись на те, що блог як інструмент інтернет-комунікації читача і бібліотеки, почав використовуватися бібліотеками порівняно недавно, бібліотеки отримали можливість оперативно інформувати своїх читачів про події в бібліотеках, просувати свої інформаційні продукти й

послуги. Таким чином можна прогнозувати, що бібліотечні блоги збережуть за собою роль простого і дешевого засобу доставки контенту, що дасть змогу отримувати користувачеві оперативну інформацію з питань, які його цікавлять, та нових подій у житті бібліотек.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блог. – Режим доступу: <http://www.laset.info/partners.php> (дата звернення: 30.08.2016). – Назва з екрана.
2. Ефимова К. Блог как инструмент библиотечного маркетинга: зачем и как использовать блоги для продвижения библиотечных сервис [Электронный ресурс] / К. Ефремова // Образование Урала [сайт]. – Режим доступа: <http://uraledu.ru/node/26597> (17.08.2016). – Загл. с экрана.
3. Волян Н. П. Технології Веб 2.0 у бібліотечній діяльності : метод. матеріали / Н. П. Волян ; ред. : Л. Г. Сахнюк ; відп. за вип. В. П. Ярощук ; Рівнен. держ. обл. б-ка. – Рівне, 2011. – 28 с.
4. Трачук Л. Бібліотечний блог як прояв концепції «Бібліотека 2.0» / Л. Трачук // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 9. – С. 1–3.
5. Що таке блог? – Режим доступу: <http://blogoreader.org.ua/>
6. What-is-a-blog/ <http://www.laset.info/partners.php> (дата звернення : 30.08.2016). – Назва з екрана.
7. Ярошенко Т. О. Бібліотека, бібліотекарі та користувачі бібліотек в епоху Веб 2.0: виклики часу / Т. О. Ярошенко // Бібліотечна планета. – 2011. – № 1. – С. 17 – 22.